

Sygn. akt V ACa 435/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Roman Kowalkowski (spr.)
Sędziowie:	SA Hanna Rucińska SO del. Elżbieta Milewska - Czaja
Protokolant:	stażysta Dorota Fiertek

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2018 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa T. M. i I. M.

przeciwko (...)spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., M. K. i S. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 1 marca 2017 r. sygn. akt I C 499/16

I. Prostuje zaskarżony wyrok w punkcie 10 (dziesiątym) w ten sposób, że w miejsce słów „umowę darowizny” wpisuje słowa „umowę sprzedaży”.

II. Zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punktach 1 (pierwszym), 2 (drugim), 3 (trzecim), 6 (szóstym), 8 (ósmym),

9 (dziewiątym), 11 (jedenastym) w ten sposób, że powództwo oddala;

b) w punktach 13 (trzynastym) i 14 (czternastym) w ten sposób, że wskazane w nich kwoty zasądza od pozwanej M. K. znosząc jednocześnie między pozostałymi pozwanymi i powodami wzajemnie koszty postępowania;

III. Oddala apelację w pozostałym zakresie.

IV. Znosi wzajemnie pomiędzy powodami i pozwanymi S. K., (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

i (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. koszty postępowania apelacyjnego.

V. Zasadza od pozwanej M. K. na rzecz powodów T. M.

i I. M. solidarnie kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

VACa 435/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 marca 2017r. Sąd Okręgowy w B. orzekł:

1. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. umowę darowizny sporządzoną w dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. A (...), zawartą przez W. K. (1) z pozwanym S. K., przenoszącą na pozwanego S. K. prawo własności udziału wynoszącego ⁽¹⁾ (...) nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B. przy ul. (...) (działka nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...)

2. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. umowę sporządzoną w dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), zawartą przez W. K. (1) z pozwanym S. K., przenoszącą na pozwanego S. K. prawo własności udziału wynoszącego (...) nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B. przy ul. (...) (działka nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

3. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. umowę sporządzoną w dniu 29 lipca 2016r. w Kancelarii Notarialnej

notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Sp. z o.o. (...) z siedzibą w B., na mocy której S. K. przeniósł na tę spółkę w formie aportu udział w wysokości (...). w prawie własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B. przy ul. (...) (działka nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

4. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. umowę darowizny sporządzoną w dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), zawartą przez W. K. (1) z pozwanym S. K., przenoszącą na pozwanego S. K. prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

5. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i

T. M. umowę darowizny sporządzoną w dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), zawartą przez W. K. (1) z pozwanym S. K., przenoszącą na pozwanego S. K. prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

6. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. umowę darowizny sporządzoną w dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), zawartą przez W. K. (1) z pozwanym S. K., przenoszącą na pozwanego S. K. prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B., dla

której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

7. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. czynność prawną dokonaną w dniu 9 stycznia 2015r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), oznaczoną jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z o.o. (...) roku z siedzibą w B., na mocy której to czynności S. K. przeniósł na ww. spółkę w formie aportu prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą BY (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

8. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. czynność prawną dokonaną w dniu 26 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), oznaczoną jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki pod firmą (...), obecnie pozwana (...) sp. z o.o. z siedzibą w B., na mocy której W. K. (1) przeniósł na ww. spółkę w formie aportu prawo własności nieruchomości położonej w B. przy ul. (...) (działka nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom,

a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

9. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. czynność prawną dokonaną w dniu 26 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), oznaczoną jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki pod firmą P., obecnie pozwana Osiedle (...) sp. z o.o. z siedzibą w B., na mocy której W. K. (1) przeniósł na ww. spółkę w formie aportu udział wynoszący(...) w prawie własności nieruchomości położonej w miejscowości M., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

10. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. umowę darowizny sporządzoną w dniu 1 marca 2016r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), zawartą przez W. K. (1) z pozwaną spółką (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., przenoszącą na ww. spółkę udział wynoszący ⁽¹⁾ (...) w prawie własności nieruchomości położonej w M., gmina białe B., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

11. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. czynność prawną dokonaną w dniu 26 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), oznaczoną jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki(...) sp. z o.o. z siedzibą w B., na mocy której W. K. (1) przeniósł na ww. spółkę w formie aportu udział wynoszący (...) w prawie własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina B., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności

przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

12. uznaje za bezskuteczną wobec powodów I. M. i T. M. umowę darowizny sporządzoną w dniu 16 maja 2012r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B., zarejestrowaną w rep. (...), zawartą przez W. K. (1) z pozwaną M. K. przenoszącą na pozwaną M. K. prawo własności nieruchomości położonej w B. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - do wysokości wierzytelności przysługujących powodom, a wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...);

13. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki I. M. kwotę 12.059 (dwanaście tysięcy pięćdziesiąt dziewięć 0/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

14. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda T. M. kwotę 7.217,00 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście 0/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd ten ustalił, że prawomocnym wyrokiem z dnia 10 lipca 2012r. w sprawie (...) Sąd Rejonowy w B. zasądził solidarnie od W. K. (1) i L. B. na rzecz uprawnionych solidarnie powodów - I. M. oraz T. M. - kwotę 72.629,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 marca 2011r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w kwocie 5.525 zł. Wyrokiem z dnia 4 lipca 2013r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez W. K. (1) i L. B., Sąd Okręgowy w B. oddalił apelacje pozwanych oraz zasądził na rzecz powodów solidarnie kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą. Wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 4 lipca 2013r. (...) został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 9 lipca 2013r. Powodowie ponieśli także koszty uzyskania klauzuli wykonalności w wysokości 66 zł, a także koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 3.600 zł.

Na dzień 15 lutego 2017r. suma skapitalizowanych odsetek naliczonych od w/w wierzytelności w kwocie 72.629,47 zł, za okres od dnia 30 marca 2011r. do dnia 15 lutego 2017r., wynosiła sumę 46.976,34 zł.

W dniu 16 maja 2012r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. pomiędzy W. K. (1) a M. K., doszło do zawarcia umowy darowizny zarejestrowanej w rep. A pod numerem (...), przenoszącej na tę pozwaną własność położonej w B. przy ul. (...) nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

Pismem z dnia 15 lipca 2013r. powodowie - wierzyciele I. i T. M. złożyli wniosek o wszczęcie egzekucji powyższych należności.

W toku prowadzonej egzekucji dłużnik W. K. (1) dokonał zapłaty łącznie kwoty 20.794,10 zł na rzecz wierzycieli.

W dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. między W. K. (1) a pozwanym S. K. doszło do zawarcia umowy darowizny zarejestrowanej w rep. (...), na mocy której W. K. (1) darował pozwanemu S. K. wynoszący (...) udział we własności położonej w M., gmina B. przy ul. (...), nieruchomości (działka nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

W dziale trzecim księgi wieczystej widniała informacja o wszczęciu egzekucji z udziału W. K. (1), w sprawie(...) prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. H. G..

W dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. pomiędzy W. K. (1) a S. K. doszło do zawarcia umowy zarejestrowanej w rep. (...), na mocy której W. K. (1) darował pozwanemu S. K. udział wynoszący (...) we własności nieruchomości położonej w M., gmina B., (działki nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

W dziale trzecim księgi wieczystej wpisana była m.in. informacja o wszczęciu egzekucji z udziału W. K. (1), w sprawie (...), prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. H. G..

W dniu 29 lipca 2016r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. S. K. dokonał czynności prawnej, na mocy której przeniósł na spółkę (...) z siedzibą w B., w formie aportu,

wynoszący (...) udział we własności położonej w M., gmina B., nieruchomości (działki nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

W dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. pomiędzy W. K. (1) a S. K. zawarta została umowa darowizny zarejestrowana w rep. (...), przenosząca na tego pozwanego własność położonej w M., gmina B., nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

W dniu 28 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. zawarta została umowa darowizny zarejestrowana w rep. (...), pomiędzy W. K. (1) a S. K., przenosząca na tego pozwanego własność położonej w M., gmina B., nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

W dniu 9 stycznia 2015r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. dokonana została czynność prawna, zarejestrowana w rep. (...), oznaczona jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z o.o. (...) roku z siedzibą w B., na mocy której S. K. przeniósł na tę spółkę w formie aportu własność położonej w M., gmina B., nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

W dniu 26 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. dokonana została czynność prawna, zarejestrowana w rep. (...), oznaczona jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki pod firmą (...), obecnie (...) sp. z o.o. z siedzibą w B., na mocy której W. K. (1) przeniósł na spółkę w formie aportu własność położonej w B. przy ul. (...) nieruchomości (działka nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

W dniu 26 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. dokonana została czynność prawna, zarejestrowana w rep. (...), oznaczona jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z o.o. (...) (poprzednio P.) z siedzibą w B., na mocy której W. K. (1) przeniósł na spółkę w formie aportu udział wnoszący (...) część w prawie własności położonej w M. nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

W dniu 1 marca 2016r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. pomiędzy W. K. (1) a spółką z o.o.(...)z siedzibą w B., zawarta została umowa sprzedaży zarejestrowana w rep. (...), na mocy której W. K. (1) sprzedał spółce wnoszący (...) część udział we własności położonej w M., gmina B., nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...), za cenę 153.000 zł.

W dniu 26 listopada 2013r. w Kancelarii Notarialnej notariusza A. B. w B. została dokonana czynność prawna, zarejestrowana w rep. (...), oznaczona jako protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z o.o. (...)z siedzibą w B., na mocy której W. K. (1) przeniósł na spółkę w formie aportu wnoszący (...) część udział we własności nieruchomości położonej w M., gmina B., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

Prezesem zarządu spółek(...) sp. z o.o. z siedzibą w B. oraz (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. jest W. K. (1), dłużnik powodów. W. K. (1) jest także współnikiem w spółce(...)

S. K. jest prokurentem spółki (...) sp. z o.o., w której posiada także 806 sztuk udziałów o wartości 80.600 zł.

Dłużnik W. K. (1) pobiera wynagrodzenie minimalne w spółce (...) sp. z o.o., natomiast w spółce(...)sp. z o.o. nie pobiera wynagrodzenia. W. K. (1) nie otrzymał także żadnej dywidendy w przedmiotowych spółkach.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2016r. w sprawie egzekucyjnej (...), prowadzonej z wniosku wierzycieli - powodów przeciwko W. K. (1), na

podstawie tytułów wykonawczych w sprawach (...) oraz (...), Komornik Sądowy H. G. zawiadomiła powodów o bezskuteczności prowadzonej egzekucji. Komornik wskazała, iż dłużnik w ewidencji właścicieli pojazdów nie figuruje,

wynagrodzenie dłużnika w spółce (...)nie przekracza kwoty wolnej od potrąceń, rachunek bankowy został zamknięty, a inne wierzytelności mu nie przysługują.

Łączna wartość nieruchomości będących przedmiotem wyżej wymienionych umów, położonych w M., gmina B., oraz w B., stanowi kwotę ok. 5.000.000 zł.

Łączna wartość w/w nieruchomości zdecydowanie przewyższa kwoty obciążających je hipotek oraz pozostających do spłaty kredytów.

Ten stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności, które nie były sporne między stronami, dokumenty przedstawione przez strony, a także na podstawie zeznań świadków, strony pozwanej i strony powodowej.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zebranych w sprawie, albowiem zostały sporządzone we właściwej formie, przewidzianej dla tego typu dokumentów. Strony w żaden sposób nie kwestionowały ich wiarygodności i prawdziwości. Autentyczność zgromadzonych dokumentów nie budziła również wątpliwości Sądu.

Okolicznością bezsporną między stronami była wartość wszystkich nieruchomości będących przedmiotem czynności prawnych, których uznania za bezskuteczne wobec wierzycieli domagali się w niniejszej sprawie powodowie.

Jako wiarygodne, jasne i spójne jawiły się zeznania świadka H. G., która jako komornik sądowy prowadziła egzekucję wierzytelności będącej przedmiotem niniejszego postępowania. Przede wszystkim co istotne, z zeznań świadka wynikało, iż egzekucja wierzytelności przysługujących powodom względem dłużnika W. K. (1) okazywała się nieskuteczna wobec braku majątku dłużnika.

Zeznania pozwanej M. K. uzupełniały zgromadzone w

sprawie materiał dowodowy. Pozwana jest żoną dłużnika W. K. (1), z którym łączy ją normalne, dobre relacje małżeńskie, tym samym - niewątpliwie jest osobą bliską dłużnikowi. Wprawdzie pozwana wskazywała, iż sprawami majątkowymi zajmuje się jej mąż, jednakże przyjmując darowizny nieruchomości miała świadomość, że nieruchomość jest obciążona.

Sąd przyznał walor wiarygodności zeznaniom pozwanego S. K. w zakresie, w jakim uzupełniały zgromadzone w sprawie materiał dowodowy. Pozwany nie kwestionował istnienia zadłużenia względem powodów, o którym posiadał wiedzę już w momencie, gdy otrzymywał darowizny nieruchomości. Ponadto pozwany przyznał, iż wspólnie z W. K. (1) zamierza zbyć nieruchomości objęte przedmiotowym postępowaniem wówczas, gdy będzie to możliwe.

Co do zasady jako wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone w charakterze strony pozwanej przez prezesa zarządu pozwanych spółek (...), który nie kwestionował istnienia wierzytelności powodów oraz wartości nieruchomości będących przedmiotem skarżonych czynności prawnych. W. K. (1) opisywał proces wyzbywania się własności nieruchomości, który w jego ocenie związany był z planowanymi inwestycjami. Pozwany uzasadniał, iż wyzbywał się nieruchomości, aby móc budować kolejne osiedla, przy czym nie zwracał długu powodom, bowiem pilniejsze były spłaty na rzecz banku i spłaty zadłużeń zabezpieczonych hipoteką. Pozwany wskazywał, iż z uzyskanych ze zbycia jednej nieruchomości pieniędzy spłacał zadłużenie zabezpieczone hipoteką na nieruchomości, którą następnie także sprzedawał, zatem regulowanie tych należności było opłacalne dla dłużnika, bowiem w innym wypadku nie mógłby sprzedać takiej nieruchomości. Sąd zważył, iż pozwany w złożonych zeznaniach przytaczał argumenty świadczące - w jego ocenie - o regulowaniu ważniejszych ekonomicznie wierzytelności zamiast wierzytelności

powodów oraz świadczące - w ocenie pozwanego - o braku pokrzywdzenia wierzycieli. Jednakże ostateczna ocena, czy w okolicznościach faktycznych sprawy mamy do czynienia z pokrzywdzeniem wierzycieli należała do Sądu i stanowiła istotę sporu w tej sprawie.

Sąd Okręgowy argumentował, że skarga pauliańska jest środkiem ochrony wierzyciela. Stanowi formę zabezpieczenia w przypadku nielojalnego zachowania dłużnika. Zapewnia skuteczne zaspokojenie z przedmiotów majątkowych,

które wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły (wyrok Sądu Najwyższego z 7.03.2013r. IV CSK 452/12 Lex nr 1314438). Istotą skargi pauliańskiej jest pozbawienie, wobec występującego z roszczeniem wierzyciela, skuteczności określonej czynności prawnej. Odjęcie skuteczności wyraża się w możliwości dochodzenia przez wierzyciela zaspokojenia z oznaczonych przedmiotów majątkowych pomimo, że przedmioty te do dłużnika nie należą oraz znoszenia egzekucji z tych przedmiotów przez osobę mającą aktualnie do nich prawo. Zatem legitymowanym biernie w sprawie ze skargi pauliańskiej nie jest dłużnik, lecz osoba trzecia, z którą dłużnik dokonał czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzyciela (art. 527 § 1 kc) albo osoba, na rzecz której osoba trzecia rozporządziła korzyścią majątkową uzyskaną od dłużnika (art. 531 § 2 kc).

Podstawowym warunkiem skuteczności zaskarżenia czynności prawnej dłużnika jest to, aby czynność ta była ważnie zawarta między dłużnikiem, a osobą trzecią, gdyż w przypadku braku takiej ważności czynność ta będzie mogła być zakwestionowana, czy to z powodu wad oświadczenia woli, czy to z powodu jej niezgodności z prawem, czy też zmierzania do obejścia prawa, bądź sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. W sprawie niniejszej ważność umów darowizn oraz aportów udziałów w prawie własności nieruchomości dokonanych w formie aktu notarialnego nie budziła wątpliwości i nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

A zatem ten podstawowy warunek skuteczności zaskarżenia czynności prawnej został spełniony.

Również wykazana została wierzytelność przysługująca powodom względem dłużnika - W. K. (1).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 lipca 2012r. oraz wyroku Sądu Okręgowego w B. wynika jednoznacznie, iż powodom przysługuje wierzytelność względem W. K. (1), na którą składa się kwota 72.629,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 marca 2011r. do dnia zapłaty zasądzona wyrokiem Sądu Rejonowego oraz kosztami procesu za obie instancje w kwocie łącznie 7.325 zł, a także kosztami uzyskania klauzuli wykonalności oraz kosztami zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym. Udowodniony został zatem interes wierzyciela wymagający ochrony w drodze skargi pauliańskiej.

Kolejną przesłanką warunkującą uwzględnienie skargi pauliańskiej jest to, aby zaskarżona czynność prawna pomiędzy dłużnikiem i osobą trzecią była dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, co wyjaśnia art. 527 § 2 k.c. Według tego przepisu czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Z przepisu tego wynika, że musi istnieć związek przyczynowy pomiędzy niewypłacalnością dłużnika a dokonaną przez niego czynnością prawną z osobą trzecią.

Przez pojęcie „niewypłacalności dłużnika” należy rozumieć aktualny, tj. istniejący w chwili orzekania brak możliwości wywiązania się z ciężących na dłużniku zobowiązań finansowych. Niewypłacalność oznacza zatem taki stan w majątku dłużnika, kiedy egzekucja nie może przynieść zaspokojenia roszczenia wierzyciela, bądź gdy zaspokojenie można uzyskać dodatkowym, znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka {wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2001 r., sygn. akt IV CKN 525/00}. Dla spełnienia tej przesłanki konieczna jest, a jednocześnie również wystarczająca, świadomość dłużnika, że czynność prawna przez niego dokonana może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzyciela w całości.

Podkreślić należy, iż pokrzywdzenie wierzyciela powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje także utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyroki SN z dnia 28 listopada 2001r. IV CKN 525/00, z dnia 29 czerwca 2004r. II CK 367/03).

Brak pokrzywdzenia wierzyciela zachodzi tylko wtedy, gdy niezależnie od tego czy dłużnik dokonałby czynności czy też nie, wierzyciel i tak nie mógłby uzyskać zaspokojenia swojej wierzytelności. Ustalony w sprawie stan faktyczny przeczy istnieniu okoliczności wyłączającej pokrzywdzenie wierzyciela. Bowiem bezsporna między stronami była wartość wszystkich spornych nieruchomości określona przez stronę pozwaną na kwotę ok. 5.000.000 zł. Z kolei hipoteki

zabezpieczające na tych nieruchomościach inne wierzytelności wynosiły kolejno: 359.490 zł (Kw nr (...)), 849.232,74 zł (Kw nr (...), Kw nr (...) oraz Kw nr (...)), 125.000 zł (Kw nr (...)), 420.000 zł (Kw nr (...) oraz Kw nr (...)).

Przede wszystkim przeprowadzone w tej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż dłużnik W. K. (1) nie zapłacił swego zobowiązania wobec powodów, a prowadzone przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne, zmierzające do wyegzekwowania należności przysługujących powodom, okazało się bezskuteczne z uwagi na nieposiadanie przez niego żadnego majątku. W rozpoznawanej sprawie na skutek wyzbycia się przez dłużnika nieruchomości wartych ok. 5.000.000 zł uszczuplił on swój majątek, stając się przez to niewypłacalny w stosunku do powodów.

Komornik Sądowy H. G. pismem z dnia 19 sierpnia 2016r. zawiadomiła powodów o bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko W. K. (1) na podstawie tytułów wykonawczych uzyskanych (...) oraz (...). Ponadto, jak wynikało z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, dłużnik W. K. (1) pobiera wynagrodzenie minimalne w spółce (...) sp. z o.o., natomiast w spółce (...) sp. z o.o. nie pobiera wynagrodzenia, a zatem nie posiada żadnego majątku, z którego powodowie mogliby uzyskać zaspokojenie przysługującej im wierzytelności.

Wskazać należy, iż pokrzywdzenie wierzyciela nie musi być zamiarem dłużnika, albowiem dla przyjęcia tej przesłanki wystarczy, aby dłużnik pokrzywdzenie to przewidywał w granicach ewentualności. Świadomość, co najmniej potencjalnego pokrzywdzenia musi zatem istnieć w chwili dokonywania czynności prawnej.

Ustawodawca ustanowił w art 529 k.c. domniemanie prawne, stanowiące ułatwienie dowodowe dla wierzycieli (powodów), w postaci domniemania działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela. Przepis ten stanowi, że w sytuacji, gdy w chwili dokonywania zaskarżonej czynności dłużnik był niewypłacalny, czyli nie spłacał znanych mu długów, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania określonej czynności. Powyższe domniemanie jest wzruszalne, jednakże ciężarem dowodu została tu obarczona strona pozwana, która winna ponad wszelką wątpliwość wykazać, iż dłużnik nie działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Obowiązkwowi temu strona pozwana w niniejszym procesie nie podołała, bowiem jak wynikało ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zwłaszcza z zeznań świadka H. G. oraz akt prowadzonego postępowania egzekucyjnego (...) przeciwko dłużnikowi od przeszło trzech lat toczy się postępowanie egzekucyjne, które jest bezskuteczne wskutek dokonanych przez dłużnika W. K. (1) czynności prawnych. Powyższe dowodzi niewypłacalności dłużnika w stosunku do powodów. Pomimo zapewnień dłużnika, iż spłaca on inne wierzytelności, powodowie nie zdołali jednak uzyskać zaspokojenia swojej wierzytelności w toku egzekucji jak również komornik nie zdołał przez ten czas przeprowadzić skutecznej egzekucji.

W sprawie mają zastosowanie także domniemania wynikające z treści art. 527 § 3 i 4 kc, których pozwani skutecznie nie obalili. Transakcje, których ubezskutecznienia domagali się powodowie zostały zawarte przez dłużnika z żoną, synem oraz spółkami, w których dłużnik pełnił obowiązki prezesa zarządu, a także posiadał udziały, jak również posiadał w spółce udziały jego syn, pozwany S. K.. Takie postępowania przemawia za tym, iż pozwani mieli pełną świadomość tego, iż dłużnik działa z pokrzywdzeniem wierzyciela. Wszystkie okoliczności sprawy przemawiają za taką oceną. Skoro dłużnik był jednocześnie prezesem zarządu spółki (...) oraz (...), to nie ma możliwości, aby jako prezes zarządu spółek nie wiedział o pokrzywdzeniu powodów.

Z kolei, wobec pozwanej M. K. - jako żony dłużnika - funkcjonuje domniemanie, iż zdawała sobie sprawę z jego sytuacji majątkowej. Podobnie - wobec pozwanego syna dłużnika - S. K., wspólnie z dłużnikiem prowadzącego interesy oraz pełniącego obowiązki prokurenta w spółce (...) sp. o.o. oraz posiadającego w niej udziały. Powyższe wynikało także wprost z zeznań pozwanego S. K..

Niezależnie od powyższego wprowadzone na mocy art. 527 § 3 kc domniemanie prawne wynikające z łączącego osobę trzecią z dłużnikiem stosunku bliskości stanowi nakaz przyjęcia, bez konieczności dowodzenia tego przez wierzyciela, że osoba trzecia pozostająca w bliskim stosunku z dłużnikiem wiedziała o istnieniu długu oraz konsekwencjach dokonywanej czynności dla możliwości zaspokojenia się przez wierzyciela (art. 527 § 2 kc). Rzeczą wierzyciela jest tylko wykazanie, że osobę trzecią łączył z dłużnikiem stosunek bliskości w chwili dokonania czynności prawnej, krzywdzącej wierzycieli. W razie wykazania tej okoliczności wierzyciel nie ma obowiązku udowadniania, że osoba trzecia wiedziała

lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć o świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli. Osoba trzecia z kolei może obalić domniemanie wykazując, że pomimo stosunku bliskości z dłużnikiem nie wiedziała o świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2013 r. I ACa 1107/13, Legalis 1048931).

Uwzględniając powyższe uwagi stwierdził Sąd Okręgowy, iż pozwani w żaden sposób tego domniemania nie obalili. Pozwani nie wykazali, aby pomimo stosunku bliskości z dłużnikiem nie widzieli, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Pozwaną M. K. łączy z mężem dobre relacje małżeńskie, zatem przyjmując darowiznę zdawała sobie sprawę z możliwości pokrzywdzenia wierzycieli. Bez wątpienia też przy wykazaniu minimum staranności mogła taką wiedzę uzyskać. Podobnie rzecz ma się w przypadku pozwanego S. K., który nie doś, że jest synem dłużnika, to również łączy go z dłużnikiem stosunki gospodarcze. Zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego oraz logiki byli oni świadomi jaka jest sytuacja majątkowa dłużnika. Z kolei w przypadku pozwanych spółek także nie zostało obalone domniemanie posiadania wiedzy o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Niewątpliwie kontakty gospodarcze pomiędzy spółką z o.o. a jej prezesem zarządu są częste, stałe, zatem uzasadniona jest teza o stosunku bliskości pomiędzy W. K. (1) oraz zarządzanymi przez niego spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością (...) oraz (...)

W powyższej sytuacji również znajduje zastosowanie domniemanie o posiadaniu wiedzy, iż dłużnik, czyli prezes zarządu spółki, do której wniesione zostały aportem nieruchomości, działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Z okoliczności przedmiotowej sprawy wynika bez wątpienia, iż dłużnik W. K. (1) chciał uchronić swój majątek przed egzekucją, wobec tego przeniósł go na żonę, syna oraz „rodzinne” spółki, dzięki temu udaremnił skuteczne przeprowadzenie egzekucji.

Mając wszystkie wskazane i opisane wyżej okoliczności na uwadze, Sad uznał, iż wystąpiły w niniejszej sprawie przesłanki skuteczności roszczenia z art. 527 § 1 kc. Pozwani mieli świadomość o działaniu dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Ponadto, w sytuacji gdy skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel jest zwolniony od obowiązku wykazania, że osoba trzecia wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć o tym, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania, 2008, s. 34). Jednocześnie osoba trzecia nie może bronić się poprzez wykazanie, że nie wiedziała lub nie mogła wiedzieć o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Przy czym każda darowizna jest na pewno przypadkiem czynności, do których odnosi się art. 528 k.c. (M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 1270).

Pozwani uzyskali korzyść majątkową w rozumieniu art. 527 kc, poprzez nabycie własności spornych nieruchomości. Wprawdzie jedna z umów dotyczyła sprzedaży nieruchomości na rzecz spółki za kwotę 153.000 zł, jednakże osoba trzecia uzyskuje „korzyść majątkową” w rozumieniu art. 527 kc także wtedy, gdy płaci za rzecz nabytą od dłużnika cenę. W art. 527 kc chodzi o korzyść, którą jest nabycie przez osobę trzecią prawa majątkowego, przedstawiające pewną wartość, przy czym drugorzędne znaczenie ma cena nabycia.

Ponadto, jak wynikało z zeznań W. K. (1), dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, gdyż przenoszenie własności nieruchomości na osoby bliskie miało służyć zabezpieczeniu ich przyszłości, interesów majątkowych oraz działalności gospodarczej dłużnika. Tym samym, dokonując czynności celem zabezpieczenia osób bliskich, a także własnych interesów gospodarczych, dłużnik pozbawiał wierzyciela możliwości zaspokojenia wierzytelności. Powyższe skutkowało też tym, iż dłużnik w sposób świadomy nie regulował należności na rzecz powodów, lecz dokonywał innych płatności, na rzecz innych podmiotów, z wyłączeniem wierzyciela, którego wierzytelność uważał za mniej ważną, bądź nieopłacalną.

Nie jest rolą dłużnika arbitralne dokonywanie wyboru wierzytelności istotniejszej bądź korzystniejszej ekonomicznie dla dłużnika. Ponadto nie zasługuje na uznanie twierdzenie wierzyciela, iż wybrany sposób regulowania wierzytelności służył zachowaniu ciągłości działalności gospodarczej, bowiem prawem wierzyciela jest domagać się spełnienia przysługującego mu świadczenia, bez względu na stanowisko dłużnika oraz jego interes gospodarczy.

W istocie argumentacja strony pozwanej, reprezentowanej de facto przez dłużnika W. K. (1), sprowadzała się do stanowiska, wyrażonego na rozprawie w dniu 15 lutego 2017r., że przeniesienie własności nieruchomości skarżonymi umowami nie miało na celu pokrzywdzenie powodów, lecz spłatę innych, w ocenie dłużnika ważniejszych ekonomicznie wierzytelności, z pominięciem powodów, a także służyło przesuwniu przedmiotów majątkowych celem zachowania ciągłości gospodarczej. Wprawdzie strona pozwana zaprzeczyła, aby darowizny nieruchomości służyły uniknięciu spłaty długu wobec powodów, jednakże w ostateczności do takiego skutku w praktyce działanie dłużnika w ostateczności doprowadziło.

Sąd Najwyższy, podzielając wcześniejsze stanowisko w tej kwestii wyrażone w wyroku z dnia 12 grudnia 2001 r. (III CKN 496/00), podkreślił, że art. 527 kc ma również zastosowanie do czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z jednym tylko z wierzycieli, jeżeli jest to czynność naruszająca wynikającą z ustawy lub umowy kolejność zaspokajania wierzycieli.

Innymi słowy, również ma zastosowanie, jeżeli dłużnik dowolnie dokonał uprzywilejowania niektórych spośród jego wierzycieli kosztem pozostałych. W niektórych sytuacjach należy uznać, że spełnienie świadczenia i zaspokojenie tylko jednego z wierzycieli odpowiada przesłankom z art. 527 kc. Ma to miejsce m.in. wtedy, gdy dłużnik, zamiast spełnienia świadczenia w sposób odpowiadający treści zobowiązania, spełnia inne świadczenie, w szczególności gdy przenosi na wierzyciela własność rzeczy lub prawa zamiast zapłaty sumy pieniężnej. W takim wypadku bowiem pozbawia pozostałych wierzycieli możliwości zaspokojenia się ze składnika majątkowego, który byłby dla nich dostępny, gdyby nie takie zaspokojenie jednego z wierzycieli, co stanowi niewątpliwie jego uprzywilejowanie kosztem pozostałych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2012r., III CSK 214/11, Opubl: Biuletyn SN rok 2012, Nr 7, Legalis nr 496968).

Uwzględniając powyższe uwagi stanowisko pozwanych nie może być zaaprobowane w okolicznościach tej sprawy. Wprawdzie dłużnik, co do zasady, ma prawo wyboru wierzyciela, którego chce zaspokoić, to jednak sytuacja w przedmiotowej sprawie jest inna, bowiem dłużnik nie zaspokoił bezpośrednio pozostałych wierzycieli, lecz dokonywał przesunięć majątkowych na rzecz pozwanych, które z kolei uzasadniał koniecznością spłaty innych wierzycieli, zabezpieczonych hipoteką na spornych nieruchomościach. Stanowisko strony pozwanej wskazuje, iż dłużnik dokonał wyboru wierzyciela w sposób arbitralny,

prowadzący do uprzywilejowania go kosztem pozostałych, a jednocześnie dokonany w okolicznościach, które wskazują na ewidentne działanie celem uniknięcia zaspokojenia wierzytelności strony powodowej. W ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie głównym motywem działania dłużnika nie była chęć zaspokojenia wierzycieli hipotecznych przed powodami, lecz arbitralny wybór, które spełnienie świadczenia będzie opłacalne dla dłużnika. W konsekwencji wszelkie działania podejmowane przez dłużnika zmierzały do uniemożliwienia powodom przeprowadzenia skutecznej egzekucji.

Odnosząc się do zarzutu pozwanych, iż wierzytelność powodów w istocie jest niewielka w porównaniu do wartości nieruchomości, których dotyczyły skarżone czynności prawne stwierdził, iż nieruchomości są obciążone hipotekami na rzecz banków, natomiast ewentualna egzekucja ze spornych nieruchomości toczyć się będzie w oparciu o przepisy kodeksu postępowania cywilnego, który reguluje uprawnienia poszczególnych stron w jej toku. Tym samym, pozwani nie będą korzystać z pierwszeństwa przed wierzycielami hipotecznymi, stąd trudno oczekiwać, aby wybierali jedną nieruchomość, skoro może nie wystarczyć do zaspokojenia wierzytelności w wystarczającym stopniu. Celem powodów jest zaspokojenie przysługującej im wierzytelności i mają prawo uczynić to w dozwolony przez prawo sposób.

W oparciu o przepis art. 531 § 2 kc należało także uwzględnić żądanie uznania za bezskuteczne czynności prawnych dokonanych przez S. K., a polegających na wniesieniu aportem do pozwanej spółki (...) wynoszącego (...) część udziału we własności nieruchomości położonej w M., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...) oraz do spółki (...) własności nieruchomości położonej w M., dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą (...).

Zgodnie z treścią art. 531 § 2 kc w wypadku, gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jego rozporządzenie było nieodpłatne. W tej sytuacji także znajdują zastosowanie wszelkie domniemania, bowiem pomiędzy spółkami jako osobami trzecimi, a dłużnikiem istnieje stosunek bliskości, który uzasadnia zastosowanie domniemania przewidzianego w art. 527 § 3 kc. Z punktu widzenia potrzeby ochrony wierzyciela nie ma znaczenia kilkakrotny i wielopodmiotowy transfer korzyści majątkowej, jeżeli korzyść ta wyszła z majątku dłużnika lub do niego nie weszła, w okolicznościach usprawiedliwiających roszczenie paulińskie wierzyciela art. 527 kc. Niewątpliwie wszelkie przesłanki uzasadniające skargę paulińską w tej sytuacji zostały spełnione, bowiem czynności te zostały dokonane z pokrzywdzeniem wierzycieli, natomiast osoba trzecia, będąca w bliskim stosunku z osobą dłużnika, miała świadomość o czynności dokonywanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Reasumując, w wyniku zawarcia i wykonania skarżonych umów przenoszących własność nieruchomości, dla których Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgi wieczyste (...), niewątpliwie doszło do znacznego zmniejszenia majątku dłużnika W. K. (1), skutkującego znacznym zwiększeniem jego niewypłacalności, co nie miałyby miejsca, gdyby dłużnik nie wyzbył się prawa własności tych nieruchomości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł, jak w sentencji - na podstawie art. 527 § 1 kc

Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z racji tego, iż pozwani przegrali niniejszą sprawę, Sąd na podstawie tego przepisu i § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity - Dz. U. 2016 r., poz. ...) zasądził od pozwanych na rzecz powodów zwrot kosztów postępowania, zgodnie z przedłożonym zestawieniem kosztów procesu (punkt 13 wyroku). Na powyższą sumę składały się następujące kwoty: 4.182 zł -opłata od pozwu, 7.200 zł - wynagrodzenie każdego z pełnomocników powodów oraz 17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, 660 - opłaty sądowe od wniosków o wpis zabezpieczenia.

W apelacji od tego wyroku pozwani zaskarżając wyrok w całości zarzucili:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art.527 §2 i 4 kc poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż pozwani nie obalili domniemania wynikającego z tego przepisu, a mianowicie, iż wskutek zaskarżonych czynności nastąpiło pokrzywdzenie wierzycieli, gdyby zaś sąd odwoławczy uznał, że doszło do pokrzywdzenia wierzycieli, to błędnie uznano, że zachodzi związek przyczynowy między dokonanymi zaskarżonymi czynnościami dłużnika a pokrzywdzeniem wierzycieli oraz że pozwani działali ze świadomości pokrzywdzenia wierzycieli;

II. zarzut naruszenia przepisów postępowania w postaci:

- art. 232 k.p.c. oraz art.6 kc poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że powodowie udowodnili wszystkie okoliczności faktyczne stanowiące podstawę ich żądania, takie jak działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli,
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niewskazanie w uzasadnieniu wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie ustalenia faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się

oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej i w konsekwencji uniemożliwienie weryfikacji stanowiska sądu i poddania wyroku ocenie instancyjnej;

- art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną ocenę dowodów prowadzącą do przyjęcia błędnych wniosków jakoby spełnione zostały przesłanki art. 527 k.c.

III. zarzut naruszenia przepisów postępowania mający wpływ na wynik sprawy tj. przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 234 kpc) poprzez błędne przyjęcie, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do uznania, że pozwany obalił domniemanie wynikające z art. 527 § 2 i 4 kc; zaniechanie wszechstronnego rozważenia całości materiału dowodowego, polegające na częściowym jego nierozpoznanie (zeznań świadka, zeznań pozwanego), jednostronne uznanie dowodów strony powodowej oraz przyjęcie, iż:

- wskutek czynności prawnej pozwana M. K. uzyskała korzyść majątkową, podczas gdy w zamian za kwestionowaną czynność prawną dłużnik otrzymał ekwiwalent w postaci innych nieruchomości,
- pozwani mieli świadomość działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli podczas gdy roszczenie wierzycieli przez cały czas było zabezpieczone hipoteką ustanowioną na nieruchomości położonej w B. przy ul. (...) i z tego prawa wierzycieli nie skorzystali, o czym świadczy brak choćby wpłaty zaliczki do komornika na opis i oszacowanie nieruchomości.

Skarżący domagali się zmiany wyroku i oddalenia powództwa oraz orzeczenia o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się częściowo uzasadniona. Za wyjątkiem poczynionych poniżej ustaleń odmiennych, Sąd Apelacyjny podziela ustalenia zaskarżonego wyroku, gdyż co do zasady mają one oparcie w nienaruszającej art. 233 kpc ocenie zebranych dowodów. Nie mają bowiem racji skarżący twierdząc, że brak jest w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyjaśnienia dlaczego takie a nie inne ustalenia Sąd Okręgowy poczynił. Wręcz przeciwnie, oceniając zebrane dowody niewadliwie argumentował, że nie były kwestionowane, szczególnie związane ze złożonymi dokumentami a poza tym istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności nie były między stronami sporne. Dotyczy to istnienia stosunku bliskości pomiędzy stronami fraudacyjnych czynności i stosunku owej bliskości oraz służbowej zależności gdy chodzi o pozwane spółki będące ich stronami.

Co do zasady Sąd Apelacyjny podziela również rozważania i argumentację prawną zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym tej części roszczeń, które okazały się ostatecznie skuteczne. Mają one bowiem, poza okolicznościami inaczej ocenionymi przez Sąd Apelacyjny, o czym poniżej, oparcie w przepisach regulujących instytucję *actio pauliana*.

W pierwszej kolejności wypada się odnieść do przyjętej w pozwie i powtórzonej bezkrytycznie w zaskarżonym wyroku konstrukcji zgłoszenia roszczeń, polegającej na powielaniu żądań dotyczących tego samego przedmiotu przy zastosowaniu regulacji z art. 531 § 2 kc. Rzeczywiście, w okolicznościach tej sprawy, doszło do wyzbicia się przez stronę czynności dokonanej z dłużnikiem W. K. (1) własności rzeczy będącej jej przedmiotem. W takiej sytuacji, oczywiście przy spełnieniu przesłanek skuteczności powództwa przewidzianych w art. 527 i 531 § 2 kc, wierzyciel może skierować żądanie przyznania mu ochrony bezpośrednio przeciwko nabywcy rzeczy od strony krzywdzącej czynności dokonanej z dłużnikiem.

W takim jednak wypadku ubezskutecznieniu, o ile są spełnione warunki skuteczności powództwa opartego na regulacji przyjętej w art. 531 § 2 kc, podlega nie czynność pierwotna dokonana z dłużnikiem tylko czynność wtórna dokonana z nabywcą rzeczy od dłużnika. P. dla skuteczności drugiej z czynności sąd bada istnienie przesłanek skuteczności czynności pierwotnej. Nie ma jednak interesu prawnego w ustaleniu bezskuteczności czynności pierwotnej wierzyciel domagający się ubezskutecznienia względem niego czynności dokonanej przez nabywcę rzeczy od dłużnika z osobą trzecią (art. 531 § 2 kc). Dlatego odrębnie zgłoszone żądanie uznania za bezskuteczną czynności dokonanej przez dłużnika z nabywcą od niego rzeczy z pokrzywdzeniem wierzyciela, gdy jednocześnie wierzyciel domaga się

ubezskuteczenia w stosunku do niego dalszej czynności nabywcy z osobą trzecią, podlega oddaleniu. Interes wierzyciela jest bowiem zaspokojony, przy spełnieniu warunków z art. 531 § 2 kc, gdy ubezskuteczeniu ulegnie druga z kwestionowanych czynności. Chodzi bowiem o to, aby mógł on skutecznie skierować do tej rzeczy egzekucję i uzyskać z niej zaspokojenie swoich roszczeń względem dłużnika dokonującego krzywdzącej czynności.

Z taką sytuacją mamy do czynienia przede wszystkim, gdy chodzi o nieruchomości opisaną w punkcie 6 i 7 wyroku. Sąd Okręgowy uznał bowiem w pkt 6 za bezskuteczną względem powodów umowę darowizny zawartą pomiędzy W. K. (1) i jego synem S. w dniu 28 listopada 2013r. zasadnie przyjmując, że są spełnione przesłanki warunkujące uwzględnienie powództwa z tym tylko, że z uwagi na zbycie nieruchomości stanowiącej przedmiot tej umowy przez S. K. na rzecz sp. z o.o.(...) w B. powodowie domagali się ubezskuteczenia w stosunku do nich również tej drugiej czynności (punkt 7 wyroku – umowa wniesienia aportu z dnia 9 stycznia 2015r.). Pozytywna ocena istnienia przesłanek pozwalających ubezskuteczyć pierwszą z umów i dodatkowe spełnienie się warunków bezskuteczności umowy zawartej przez S. K. z wspomnianą spółką (art. 531 § 2 kc) czyniło skutecznym żądanie uwzględnione w punkcie 7 zaskarżonego wyroku. Wykluczało jednak tym samym możliwość jednoczesnego uwzględnienia żądania, o którym orzekł Sąd Okręgowy w punkcie 6 wyroku z przyczyn, o których była wcześniej mowa. Brak bowiem interesu prawnego w żądaniu uznania za bezskuteczną pierwszej z umów gdy pozytywne rozstrzygnięcie nie pozwoli na przeprowadzenie z niej egzekucji skoro nieruchomości stała się przedmiotem własności osoby trzeciej na skutek kolejnej umowy przenoszącej jej własność. Celem zaś powództwa pauliańskiego jest doprowadzenie do sytuacji, kiedy wierzyciel będzie mógł przeprowadzić egzekucję z nieruchomości, która „wyszła” z majątku dłużnika w warunkach art. 527 kc. Dotyczy to jednak sytuacji gdy powództwo kieruje się przeciwko stronie fraudacyjnej czynności dokonanej z dłużnikiem krzywdzącym wierzycieli. Tylko wyjątkowo, przy spełnieniu warunków z art. 531 § 2 kc ta ochrona wierzyciela rozciąga się na dalsze czynności rozporządzające i związane z nią żądanie jest skierowane do osoby trzeciej, która w warunkach art. 531 § 2 kc (świadomość istnienia okoliczności pozwalających uznać pierwszą z czynności za bezskuteczną względem wierzyciela względnie nieodpłatność czynności) dokonała czynności z nabywcą fraudacyjnym.

Skoro jednak wierzyciel uzyskuje ochronę z wspomnianej drugiej czynności dokonanej w warunkach art. 531 § 2 kc i uzyskuje tym samym możliwość skutecznego przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości, którą dłużnik „wyprowadził” ze swojego majątku, czynność dla niej pośrednia, wprawdzie oceniana pod kątem istnienia przesłanek art. 527 kc, nie podlega ubezskuteczeniu bowiem wierzyciel nie ma w tym interesu prawnego.

Dlatego żądanie uwzględnione w punkcie 6 wyroku, dotyczące nieruchomości opisanej w Kw (...) SR w B., Sąd Apelacyjny zmieniając wyrok oddalił (art. 386 § 1 kpc).

Podobna zależność zachodzi pomiędzy roszczeniami uwzględnionymi w punktach 2 i 3 wyroku. Zmiana jednak wyroku w tej części i oddalenie powództwa nastąpiło z uwagi na brak spełnienia warunków skuteczności powództwa ze skargi pauliańskiej.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazywał na istnienie domniemania z art. 529 kc działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli przy podejmowaniu poszczególnych czynności uznanych za krzywdzące. Poza tym, że owo domniemanie jest wzruszalne, a więc można w okolicznościach każdej sprawy dokonać ustalenia przeciwnego, to owa świadomość w okolicznościach tej sprawy może być oceniana w kontekście istnienia niewypłacalności jako skutek dokonania krzywdzącej czynności (art. 529 zd. drugie). W okolicznościach tej sprawy to domniemanie, inaczej niż przyjął Sąd Okręgowy, nie zachodzi.

Ten wiosek to konsekwencja innych zdarzeń, które w czasie dokonywania tych czynności miały miejsce. Otóż wierzyciele (powodowie w tej sprawie), w czasie gdy W. K. (1) podejmował czynności zbycia swoich nieruchomości, prowadzili w sprawie (...) komornika H. G. egzekucję chronioną w tej sprawie wierzytelności i tę egzekucję kierowali do nieruchomości stanowiących własność ich dłużnika W. K. (1). Skierowali ją łącznie do kilku nieruchomości, a konsekwencją jej wszczęcia było ich egzekucyjne zajęcie rodzące określone skutki procesowe. Skutecznym zajęciem, jak wynika z pisma komornika z dnia 30 kwietnia 2014r., skierowanego do adw. A. L., pełnomocnika wierzycieli egzekwujących a powodów w tej sprawie (kserokopia karta 700 akt) objęte były następujące nieruchomości: (...),

(...), (...), (...), (...) (komornik omyłkowo oznaczył ją jako(...)), (...). Te nieruchomości były objęte postępowaniem w niniejszej sprawie i odpowiednio Sąd Okręgowy uwzględnił żądanie uznania za bezskuteczne w stosunku do powodów czynności ich zbycia, opisanych w następujących punktach wyroku: 1 (pierwszym) – nieruchomość opisana w Kw nr (...), 2 (drugim) – nieruchomość opisana w Kw nr (...), 3 (trzecim) – nieruchomość opisana w Kw nr (...), 8 (ósmym) – nieruchomość opisana w Kw nr (...), 9 (dziewiątym) – nieruchomość opisana w Kw nr (...) i 11 (jedenastym) – nieruchomość opisana w Kw nr (...).

Fakt objęcia wspomnianych nieruchomości zajęciem egzekucyjnym ma znaczenie dla oceny istnienia po stronie zbywcy (W. K. (1)) przesłanek skuteczności powództwa ze skargi pauliańskiej, w szczególności istnienia po jego stronie świadomości krzywdzącego charakteru podejmowanych czynności, mających za przedmiot nieruchomości objęte tym zajęciem. Istotne bowiem jest to, czy w dacie podejmowania wspomnianych czynności dłużnik W. K. (1) wiedział, że te nieruchomości „wyjdą” z jego majątku a wierzyciele na skutek tego będą mieli trudności z zaspokojeniem ich wierzytelności i taki będzie ujemny skutek podjętych przez niego czynności. Owa świadomość krzywdzącego charakteru podejmowanych czynności występuje bowiem, gdy dłużnik uświadamia sobie istnienie ujemnego wpływu podejmowanych czynności na sytuację jego wierzycieli.

Oceniając w tym kontekście zachowania dłużnika W. K. (1) trzeba odwołać się do przepisów kodeksu postępowania cywilnego o zajęciu egzekucyjnym w egzekucji z nieruchomości i skutkach tego zajęcia. Otóż w myśl art. 930 § 1 kpc rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu nie ma wpływu na dalsze postępowanie, zaś nabywca może uczestniczyć w postępowaniu w charakterze dłużnika. Wynika stąd, że dla biegu egzekucji i możliwości skutecznego jej zakończenia, przez zaspokojenie wierzyciela egzekwującego, nie ma znaczenia fakt zbycia zajętej nieruchomości. Na potrzeby postępowania egzekucyjnego przyjmuje się bowiem istnienie swoistej fikcji prawnej nieistnienia zbycia nieruchomości skutkującego możliwością prowadzenia z niej egzekucji aż do skutecznego jej zakończenia, pomimo że stała się własnością innej osoby. Skoro jest tak, że zbycie nieruchomości w trakcie toczącej się egzekucji nie ma wpływu na możliwość dalszego jej prowadzenia, fakt ten (zbycie nieruchomości) nie oddziałuje negatywnie na sytuację prawną wierzyciela egzekwującego. W tym więc wypadku nie oddziaływał negatywnie na sytuację prawną powodów, którzy tę egzekucję prowadzili, gdyż mogli dalej w sposób niezakłócony ją kontynuować. Istotne jest to, że możliwość dalszego jej prowadzenia nie wiązała się z żadnymi komplikacjami i trudnościami dla powodów (wierzycieli egzekwujących) bo egzekucja toczyła się w dalszym ciągu tak jak gdyby do zbycia w ogóle nie doszło. Jedyną zmianą to zależna od woli nabywcy nieruchomości możliwość jego wstąpienia do toczącej się postępowania. Zatem nie sposób przyjąć, aby czynność zbycia nieruchomości w tych warunkach miała krzywdzący charakter i by dłużnik miał świadomość, że dokonując zbycia krzywdzi wierzycieli prowadzących egzekucję. Nie można bowiem mówić o krzywdzącym charakterze tej czynności i tym bardziej świadomości dłużnika takiego jej charakteru, gdy ta czynność w ogóle nie zmieniała sytuacji prawnej ani faktycznej wierzycieli egzekwujących, którymi byli w tamtym czasie powodowie.

Ostateczna nieskuteczność tej egzekucji była związana z zachowaniem i postawą wierzycieli, którzy mimo wezwania do uiszczenia zaliczki na opis i oszacowanie zajętych nieruchomości, zaliczki nie wpłacili. W konsekwencji egzekucja umorzyła się z mocy prawa co miało miejsce na długo po dokonaniu kwestionowanych czynności (patrz postanowienie komornika z dnia 9 stycznia 2015r. karta 708). Te bowiem miały miejsce w dniu 26 i 28 listopada 2013r. Zatem nie można przyjąć aby w dacie ich dokonywania dłużnik miał świadomość krzywdzącego charakteru dokonywanych czynności. Znając bowiem ustawowe konsekwencje zajęcia egzekucyjnego (art. 930 § 1 kpc) miał świadomość, że „nie ucieknie spod egzekucji” a zatem dla jej biegu i zagwarantowania praw wierzycieli (powodów) jego czynności nie będą miały żadnego negatywnego znaczenia. Trzeba bowiem przypomnieć, że ochrona przewidziana w przepisach o skardze pauliańskiej wyraża się w zagwarantowaniu wierzycielowi możliwości prowadzenia egzekucji z rzeczy, która „wyszła” z majątku dłużnika i spowodowała jego niewypłacalność lub ją pogłębiła. W omawianym wypadku wierzyciele nie tylko nie zostali pozbawieni możliwości prowadzenia egzekucji z wspomnianych nieruchomości ale faktycznie ją prowadzili. To, czy dobrowolnie zrezygnowali z jej prowadzenia (nie uiszcili zaliczki na opis i oszacowanie) nie ma znaczenia dla oceny istnienia owej świadomości krzywdzącego charakteru czynności, którą ocenia się na dzień dokonania czynności,

a więc 26 i 28 listopada 2013r. kiedy egzekucja z tych nieruchomości się toczyła i wierzyciele jeszcze nie podjęli decyzji o zaniechaniu jej prowadzenia (brak wpłaty zaliczki na koszty opisu i oszacowania).

Podsumowując, w odniesieniu do wspomnianych wcześniej nieruchomości będących przedmiotem czynności dłużnika W. K. (1) podjętych w dniach 26 i 28 listopada 2013r. nie została spełniona przesłanka skuteczności powództwa ze skargi pauliańskiej z uwagi na brak po stronie dłużnika świadomości krzywdzącego charakteru tych czynności i działania z taką świadomością (art. 527 § 1 kc).

Skutkuje to zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia przyjętego w jego punkcie 1 (pierwszym), 2 (drugim), 8 (ósmym), 9 (dziewiątym) i 11 (jedenastym) poprzez oddalenie powództwa (art. 386 § 1 kpc). Skoro brak było przesłanek uwzględnienia powództwa w odniesieniu do czynności opisanej w punkcie 2 (drugim) wyroku, tym bardziej ich nie ma w odniesieniu do następczej czynności wniesienia aportu nieruchomości skutecznie nabytej przez S. K. i opisanej w punkcie 2 (drugim wyroku). Warunkiem skuteczności powództwa skierowanego przeciwko osobie, która nabyła rzecz od strony umowy zawartej z dłużnikiem jest to aby miała świadomość istnienia okoliczności uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo żeby rozporządzenie było nieodpłatne. Z treści przepisu art. 531 § 2 kc wynika logicznie, że sięgnięcie do majątku osoby trzeciej jest możliwe tylko wówczas, gdy są spełnione warunki bezskuteczności czynności poprzedzającej, a więc dokonanej z dłużnikiem. Dlatego również w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 3 (trzeciego) wyroku powództwo było nieuzasadnione co skutkowało zmianą w tym zakresie wyroku i oddaleniem powództwa (art. 386 § 1 kpc).

Jak wcześniej wyjaśniono, Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia i argumentację prawną zaskarżonego wyroku w odniesieniu do pozostałych zawartych w nim rozstrzygnięć, poza tymi, które Sąd Apelacyjny zmienił, o czym była wcześniej mowa.

Trafnie bowiem, wbrew podnoszonym w apelacji zarzutom, Sąd Okręgowy ocenił istnienie przesłanek skuteczności powództwa z art. 527 kc, niewadliwie ustalając istnienie stosunku bliskości pomiędzy stronami umów i zależności służbowej istniejącej w sytuacji dokonywania czynności pomiędzy spółkami będącymi nabywcami części nieruchomości (w zakresie pkt 7 i 10 wyroku Sądu Okręgowego) co skutkowało istnieniem korzystnych dla powodów domniemań prawnych, których pozwani w tym postępowaniu nie obalili. W sytuacji gdy niewypłacalność dłużnika W. K. (1) jest niewątpliwa, potwierdzona skądinąd przebiegiem prowadzonych postępowań egzekucyjnych i brakiem realizacji obciążającego go zobowiązania na rzecz powodów oraz zaniechaniem wskazania jego mienia, które może posłużyć zaspokojeniu roszczeń powodów, rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w pozostałym zakresie było prawidłowe.

W. K. (1), jako pełnomocnik pozwanej M. K., jego żony, kwestionował zasadność powództwa i prawidłowość rozstrzygnięcia przyjętego w zaskarżonym wyroku w odniesieniu do uznania za bezskuteczną umowy darowizny nieruchomości opisanej w Kw Nr (...) (punkt 12 wyroku) twierdząc, że w chwili zawierania umowy nie miał wiedzy o istnieniu zobowiązania względem powodów i dlatego brak po jego stronie świadomości działania z pokrzywdzeniem wierzycieli. Te twierdzenia dłużnika W. K. są nieprawdziwe albowiem o istnieniu zobowiązania (wytoczeniu przeciwko niemu powództwa z żądaniem zapłaty należności stanowiącej chronioną w niniejszym postępowaniu wierzytelność małż. M.) dowiedział się już w sierpniu 2011r. kiedy to upoważnił swojego syna S. do odbioru korespondencji z toczącej się sprawy (...)SR w B., w której powodowie wystąpili w stosunku do niego z żądaniem zapłaty obecnie chronionej wierzytelności. W tym samym miesiącu składał przez swojego pełnomocnika, w tamtej sprawie, zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty uwzględniającemu powództwo (dowód karty 57 i n. (...)w B. – (...)). Zatem w dacie dokonywania kwestionowanej darowizny na rzecz M. K. tj. w dniu 16 maja 2012r. miał pełną świadomość istnienia wierzytelności powodów. Umowa darowizny prowadziła do usunięcia z jego majątku wartościowego składnika majątkowego mogącego posłużyć zaspokojeniu wierzytelności powodów. Nie ma znaczenia twierdzenie o dokonaniu de facto zamiany nieruchomości, jako że kwestionowana umowa była umową darowizny, a nie zamiany, a poza tym spowodowała, że z majątku dłużnika wyprowadzono wspomnianą wartościową nieruchomość, której wierzyciele nie mogli objąć ewentualną egzekucją. Dlatego apelację kwestionującą rozstrzygnięcie dotyczące tej czynności Sąd Apelacyjny oddalił (art. 385 kpc).

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalając w części apelację uczynił to mając za podstawę art. 385 kpc, zaś w części w jakiej zmienił zaskarżony wyrok uczynił na podstawie art. 386 § 1 kpc. O kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego orzekł na podstawie art. 98 i 100 kpc mając na uwadze to, że skoro pozostali, poza M. K., pozwani częściowo wygrali proces i jednocześnie częściowo ulegli powodom, zasadnym było wzajemne pomiędzy nimi zniesienie kosztów postępowania (art. 100 kpc). Tymi kosztami, w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, z uwagi na przegranie procesu w całości została obciążona wyłącznie pozwana M. K..

Te same zasady rozliczenia kosztów postępowania dotyczą postępowania apelacyjnego z uwagi na ostateczny wynik złożonej przez pozwanych apelacji. W stosunku do pozwanej M. K. zastosowanie ma art. 98 kpc, gdyż jej apelacja została oddalona, a należne powodom koszty zastępstwa procesowego Sąd Apelacyjny zasądził solidarnie na rzecz powodów, których chroniona wierzytelność dotyczy ich majątku wspólnego, a zatem mnożenie kosztów zastępstwa procesowego, gdy chroni się wspólną wierzytelność, nie znajduje racjonalnego i prawnego uzasadnienia. Co się tyczy pozostałych pozwanych i powodów, Sąd Apelacyjny, z uwagi na częściowe uwzględnienie apelacji tych pozwanych, przy zastosowaniu art. 100 kpc zniósł wzajemnie pomiędzy nimi i powodami koszty postępowania apelacyjnego.

Zważywszy, że w punkcie 10 - tym wyroku Sąd Okręgowy błędnie opisał czynność będącą przedmiotem rozstrzygnięcia jako darowiznę, gdy w istocie była to sprzedaż, Sąd Apelacyjny z urzędu tę oczywistą niedokładność sprostował, o czym orzekł na podstawie art. 350 § 1 kpc.